

4.Grižimas prie ištakų: „Judėjimas eina į priekį tik vedamas meilės Kristui“

„Kodėl tuomet esame čia?“. „mes esame čia, nes... ėjome keliu ir sutikome kalbantį ideologą, bet jis buvo daugiau nei ideologas, nes jis buvo rimtas žmogus, jo vardas buvo Jonas Krikštytojas. Mes pasilikome ir jo klausėmės. Staiga vienas iš ten buvusių kartu su mumis atsistojo ir norėjo išeiti, o mes pamatėme, kaip Jonas Krikštytojas sustingo žiūrėdamas į tą išeinantį žmogų ir staiga ėmė šaukti: „Štai Dievo Avinėlis“. Pranašai tikrai keistai kalba. Bet mudu, buvę ten pirmą kartą, kilę iš kaimo, iš toli, atsiskyrėme nuo grupės ir ėmėme sekti tam žmogui iš paskos, šiaip sau, iš smalsumo, kuris iš tikrųjų buvo ne smalsumas, iš keisto susidomėjimo, kažin, kas jį mums sukėlė, o jis atsigręžė ir staiga mums pasakė: „Ko ieškote?“, o mes: „Kur gyveni?“, o jis: „Ateikite ir pamatysite“. Mes nuėjome ir pasilikome ten visą popietę, žiūrėdami, kaip jis kalba, nes nesupratome jo tariamų žodžių, tačiau jis kalbėjo ypatingai, tuos žodžius jis tarė taip ypatingai, tokiu veidu, kad mes tiesiog ten buvome ir žiūrėjome, kaip jis kalba. Kai atėjus vakarui mes iš ten išėjome, grįžome namo kitokiais veidais, ėmėme kitaip žiūrėti į savo žmonas ir vaikus, tarsi būtų koks šydas tarp mūsų ir jų, to veido šydas, ir tai mums nedavė ramybės. Tą naktį nė vienas iš mūsų negalėjo ramiai miegoti ir kitą dieną mes vėl nuėjome jo ieškoti. Jis pasakė vieną sakinį, kurį mes pakartojome savo draugams: „Ateikite ir pamatykite Mesiją, kuris turėjo ateiti, Jis – Mesijas, Jis pats taip pasakė: „Aš esu Mesijas““. Ir mūsų draugai atėjo, jie taip pat liko patraukti to žmogaus. O vakare susirinkdavome aplink laužą, turėdami keturias žuvis, sugautas praeitą naktį, tarsi sakytume: „Jei netiki tokiu žmogumi, jei aš netikiu tokiu žmogumi, nebegaliu tikėti savo akimis“.

„Mes esame pasaulyje, kad visiems žmonėms skelbtume: „Tarp mūsų yra keista esatis, tarp mūsų, čia ir dabar, yra keista esatis: Paslaptis, kurianti žvaigždes, kurianti jūrą, kurianti viską [...] tapo žmogumi, gimė iš moters įsčių“. Mes esame pasaulyje, nes mums, ne kam nors kitam, buvo atskleista, kad Dievas tapo žmogumi. Tarp mūsų yra žmogus, atėjęs į mūsų tarpą prieš du tūkstančius metų ir nuo tada su mumis pasilikęs („Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“), [tarp mūsų] yra žmogus, kuris yra Dievas. Žmonijos džiaugsmas, žmonijos linksmybė, visų žmonijos troškimų išsipildymas yra Jis, kuris tai užbaigia; Jis tai užbaigia tiems, kurie Juo seka“.

„Jis yra čia, tarp mūsų, Dievas, tapęs žmogumi, pasekmė tiems, kurie taip kalba, yra tai, kad jie geriau gyvena, geriau; neišsprendžia visų savo žmogiškumo problemų, bet ir jas išgyvena geriau: labiau myli savo moterį, moka labiau mylėti savo vaikus, labiau myli save pačius, labiau nei kiti myli draugus, į nepažįstamus žiūri neieškodami sau naudos, bet su švelnumu, tarsi jie būtų draugai, stengiasi padėti kitiems, kaip tik gali, tarsi tai būtų jų pačių bėdos, žvelgia į laiką su viltimi, todėl energingai žengia į priekį; viskuo pasinaudoja, kad eitų ir kad padėtų eiti kitiems, padrąsina skausme, nepraranda budrumo džiaugsme, jie labai džiaugiasi, tačiau nepamiršta, kad viskas yra ribota, kad viskas ribota, nes laikina.“. Mes esame čia būtent dėl šios esaties.

„Žmogaus vertė yra jo pripažinimas, pripažinimas, kad jis šaunus, gabus, gudrus, ar tai, kad jis yra mylimas? Tikra tiesa, kad vienintelis dalykas, suteikiantis

žmogui orumą, yra tai, kad jis yra mylimas, „aš“, tavo „aš“ esybė ir prigimtis yra tai, kad tave pasirinko Paslaptis: būti mylimam yra tavojo „aš“ esybė, prigimtis“.

„Tokia yra krikščioniškoji problema bet kokios kitos filosofinės problemos atžvilgiu: ne utopija yra mūsų išgelbėjimas, bet Esatis, kurią turime atpažinti: ne ‚veikla‘, bet meilė“. Gyvenimas yra tokia meilė, atpažinimas, kad esame mylimi („Amžina meile aš pamilau tave, todėl nesiliauju tau reikštis ištikima meile“⁸).

Jis mums primindavo, kad mes ieškome savo esybės „tame, ką darome ar ką turime, tai yra tas pats. Tokiu būdu mūsų gyvenimas niekada neprisipildo to jausmo, niekada nepatiria visiško tikrumo, kurį nurodo žodis „ramybė“, to visiško tikrumo, tokio tikrumo ir tokios pilnatvės, be kurių nėra ramybės, todėl nėra ir linksmumo, nėra džiaugsmo.

„Atėjo toks metas, kai meilė tarp mūsų tapo reikšmingesnė net už dogmų aiškumą, teologinio mąstymo intensyvumą ar vedimo jėgą. Tokia meilė, kurią labai svarbu išsaugoti, gali būti palyginama tik su vienu dalyku [vieninteliu poreikiu]: malda, meile Kristui. Atėjo būtent toks momentas, kai judėjimas eina į priekį tik dėl kiekvieno iš mūsų meilės Kristui, dėl meilės, kurios kiekvienas prašome iš Šventosios Dvasios“.

Tik tikras žmogus bus pajėgus atsakyti į dabarties iššūkius: įeiti į mirtino ligonio palatą, kur jau niekas nebeužgina, auginti neįgalų vaiką, susilaukti vaikų, nepasiduoti, jei ilgai nesiseka susirasti darbo ir t.t.

Kodėl kun. Giussani nuolat sugrįžta prie Jono ir Andriejaus, t.y. prie pirmosios krikščioniškos naujienos, prie pirmojo susitikimo? Ar jis atitrūkęs nuo pasaulio? Ar fantazuotojas? Ne, nes jis tikras, kad „kiekvieną dieną gyvenime kylančių problemų sprendimas nerandamas tiesiogiai susiduriant su problema, bet gilinantis į problemas sprendžiančio subjekto prigimtį“.

Mes esame išrinkti, pakviesti tapti Jėzaus draugais, kad bet kokioje situacijoje, bet kokioje tikrovės provokacijoje, galėtume liudyti kitokį žvilgsnį, žmogiškesnį, pajėgesnį atpažinti visus žmogiškosios patirties elementus, savo ir kitų. Tik meilė Jėzui, kylanti iš ilgo gyvenimo kartu su Juo, susidūrus su bet koku iššūkiu, gali mummyse atskleisti tą išskirtinumą, kuris įrodo veikiančią Jo esatį.

Jei mes to nesuprasime, tuomet taip, kaip atsitiko praeityje ir kaip apibūdino Giussani, mes be kritikos prisiimsime kitų poziciją. Tokiu būdu naiviai apsigausime, manydami, kad galime atsakyti į kultūrinius ir socialinius iššūkius, kuriuose sprendžiama žmogaus sąvoka, pasitelkdami etiką. Tačiau ar užtenka etinio kreipimosi, kad nebūtų nutraukiamas nėštumas, nors vaikelis gyvens vos kelias valandas? Ar užtenka padrašinimo turėti vaikų, kad žmonės nuspręstų jų susilaukti? Tikrasis atsakymas yra susitikimas (susitikimas, kuris pajėgia pažadinti „aš“), iš kurio gimsta ir etika; vienintelis atsakymas yra „istorinis krikščioniško fakto svoris“, išskirtinė esatis pasaulyje, liudijimas to, „kas jau yra laisvas“, kuris pasireiškia visiškai unikaliu būdu ir nepaklūsta tokioms žaidimo taisyklėms, kurias diktuoja pasidalijusio pasaulio dialektika. Todėl jei trokštame, kad mums ir aplink mus kažkas iš tiesų pasikeistų, reikia krikščionybės, t.y. būti esatimi, kurti naują, einantį į priekį žmogiškumą ten, kur esame“.

⁸ Jer 31,3

Todėl Popiežius taip ragina skelbti pasauliui tai, kas mums yra esminis dalykas.: „Bažnyčiai nereikia tokių, kurie gina savo pačių idėjas ar kariauja savo pačių karus, jai reikia nuolankių ir pasitikinčių tiesa sėjėjų, kurie žino, kad ji jiems suteikiama vis iš naujo, ir pasitiki jos galia“. Tik liudijimas ir pasakojimas apie tai, kuo gyvename, kaip mums pasakė kardinolas Scola, gali krikščionybę padaryti patrauklią, leisti atgimti „aš“ ir išlaisvinti žmogų.

Mūsų draugė parašė: „Diskutuojant apie eutanazijos įstatymą Belgijoje, staiga vienas kolega, kurį pažinojau tik iš matymo, pasakė, kad jo nuomone naujagimių su sunkiomis negalėmis eutanazija yra teisinga tais atvejais, kai nuo pat gimimo akivaizdu, kad jie neturės jokios galimybės vaikščioti, gal net ir kalbėti, ir negalės nieko padaryti savarankiškai; nes pasak jo, jei gyvenimas yra toks, jie vis tiek niekada nebus laimingi! [Čia sprendžiamas gyvenimo prasmės klausimas] Tuomet aš, iki tol pasakiusi kelis banalius dalykus, tačiau visiškai nepateikdama tikro įvertinimo, išitraukiau į diskusiją ir papasakojau, kad turiu neįgalią dukrą, kurios situacija yra būtent tokia, kokią nupasakojo kolega, tačiau nepaisant visko, ji yra laiminga, ir tai įrodo, jog laimė nėra proporcinga tam, kiek tu gali „atlikti“ ir ar tu gali savarankiškai padaryti tam tikrus dalykus, nes laimės patys sau nesuteikiame. Tada aš jam dar pasakiau, kad nepaisant sunkumų, man ji buvo ir vis dar yra didelė dovana, nes jos akivaizdus visapusiškas priklausymas nuo kitų man yra nuolatinis priminimas, kad esame Kito rankose. Tada jam papasakojau kelis faktus, kurie įvyko per šiuos metus, kuomet buvo akivaizdu, kad jos esatis buvo didelis turtas tiems, kas ją susitiko. Po to, kai papasakojau apie save, niekas nebeturėjo, kaip atsikirsti, ir diskusija nutrūko. Po savaitės tas kolega sugrįžo manęs aplankyti, nes norėjo su manimi pasikalbėti, ir pakvietė mane kavos. Jis man pasakė: „Nebegaliu atsikratyti klausimo, kaip įmanoma, kad tu man šitaip papasakojai apie savo dukrą, bet ypač kaip įmanoma, kad po tokio įvykio tu turėjai drąsos susilaukti kitų vaikų, man tai visiškai nesuvokiama! Aš apie tai vis pagalvoju ir ta mintis manęs nepalieka ramybėje“. Aš susigraudinau ir paklausiau savęs: „Ką šitas kolega pamatė per mane, kas jam nebeduoda ramybės?“. Tikrai ne graži kalba, bet išskirtinė Esatis [didesnė už mane] jį sužavėjo. Taigi aš taip pat gavau progą pamatyti, kaip vėl įvyksta Jo Esatis! Man visiškai nėra savaimė suprantama susidurti su tokia tikrove. Kiekvieną kartą, kai dalyvaudavau panašiose diskusijose, visuomet išeidavau įpykusi, neradusi drąsos nieko pasakyti ir tik piktai galvodama, kaip įmanoma, kad žmonės šitaip mąstyti. Šį kartą galėjau pasitikti tokias aplinkybės neslėpdama tiesos apie save.

Štai kas yra esminis dalykas ir kas keičia istoriją. „Tokioje visuomenėje kaip ši sukurti kažką naujo galima tik gyvenimu: nėra tokios struktūros ar organizacijos, ar iniciatyvos, kuri atsilaikytų. Tik pakeistas ir naujas gyvenimas gali perkeisti struktūras, iniciatyvas, santykius, viską. O gyvenimas yra mano, nepaneigiamai mano“.

Dabar galime suprasti, kokia yra paprasto, kasdieninio gesto, Viešpaties Angelo, vertė: leisti, kad kaskart į mūsų akis, į mūsų širdį, į mūsų mintis įeitų esminis dalykas.

Viešpaties Angelas